

Motion till riksdagen
2007/08:K302

av **Lennart Sacrédeus (kd)**

Svenska kronan och folkomröstning om EU-fördraget

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en juridisk reglering av att Sverige behåller kronan.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en folkomröstning om nytt EU-fördrag.

¹ Yrkande 1 hänvisat till FiU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

I och med att Sverige är medlem i Europeiska unionen sedan den 1 januari 1995 är också EU:s fördrag styrande för vårt lands konstitutionella liv tillsammans med de svenska grundlagarna. Ett eventuellt införande av ett nytt fördrag får därmed konsekvenser för de svenska grundlagarna, vår demokrati och samhället i stort.

I dagsläget ser schemat så ut att det är vid EU-toppmötet i slutet av oktober som fördragstexten ska godkännas av stats- och regeringscheferna utifrån den uppgörelse som träffades i juni. Ratificeringsprocessen hos de 27 medlemsstaterna planeras ske så skyndsamt att den ska hinna vara avslutad redan under våren 2009. Detta skall ses i sammanhanget att två länder – Frankrike och Nederländerna – under år 2005 i folkomröstningar, och med breda majoriteter, avvisade ett näst intill identiskt EU-fördrag, ursprungligen framarbetat av Europeiska unionens framtidskonvent under ledning av förre presidenten i Frankrike Valéry Giscard d'Éstaing.

Vid en närmare granskning visar det sig att sakinnehållet i det ursprungliga förslaget (som röstades ned i Nederländerna och Frankrike år 2005) och det nya reformfördraget från 2007 i stort sett är lika. Den Londonbaserade tankesmedjan Open Europe har visat att endast tio av 250 förslag i 2007 års fördrag skiljer sig från det ursprungliga grundlagsförslaget. Med andra ord är förslagen i de båda texterna till 96 procent identiska.

De mest omfattande förändringarna jämfört med den av nederländerna och fransmännen bortröstade fördragstexten är att formaliserandet av flagga och hymn bortförs från fördraget samt att själva namnet grundlag eller konstitutionellt fördrag avlägsnas till förmån för den gängse benämningen inom EU, nämligen fördrag. Vidare har miljö- och klimatfrågorna tydliggjorts. Politiskt och konstitutionellt är därmed det ursprungliga förslaget intakt. Vissa länder, däribland Storbritannien, har begärt undantagsklausuler, dock inte Sverige.

Bland unionens stats- och regeringschefer finns de som har förklarat att medborgarna inte behöver rädas att den nya grundlagen förflyttar beslutsfattandet längre från medborgarna och medlemsstaterna, eftersom den egentligen inte innehåller några nya inslag och en del redan genomförs i praktiken. EU-grundlagens fader, Valéry Giscard d'Éstaing, har däremot deklarerat att alla de tidigare förslagen kommer att finnas med i den nya texten.

Dessutom medför fördraget att Sveriges och andra medlemsstaters vetorätt begränsas genom fler majoritetsbeslut. Ett permanent ämbete som EU-president inrättas på 2,5 år med möjlighet till omval ytterligare en mandatperiod. Valkorporation är de 27 medlemsländernas krets av regeringschefer, dvs. 27 personer. EU-presidenten skulle därmed ersätta det roterande ordförandeskapet inom unionen, byggt på att varje lands statsminister leder EU under det halvåret.

I form av små och stora bryggor eller ”passareller” skapas konstitutionella möjligheter för kretsen av regeringschefer att ändra beslutsreglerna inom

Fel! Okänt namn på

unionen. Uttryck för detta är förslagen om att genom enhälliga beslut i Europeiska rådet (regeringscheferna) skulle ny beslutskompetens kunna tillföras EU som tidigare låg på nationell parlamentarisk nivå eller att politikområden med krav på enhällighet omvandlas till att det skulle vara tillräckligt med majoritetsbeslut.

Liksom i grundlagsförslaget innebär det nya fördraget att de mindre ländernas relativa viktning i röstkraft kraftigt reduceras jämfört med de större. Systemet med dubbla majoriteter innebär att Sveriges inflytande reduceras till en tiondel av Tysklands i ministerrådet, jämfört med en tredjedel i dag. Denna kraftiga maktförskjutning har hittills fått mycket liten uppmärksamhet. Vidare ska EU bli en juridisk person som kan förhandla som en stat med andra stater. Majoritetsbeslut införs på ytterligare ett femtiotal områden. Unionen får en särskild president och en utrikesminister, även om denne nu kallas "hög representant".

Med det nya fördraget stärks även EU-domstolens befogenheter över medlemsländernas socialpolitik. Tveklöst medför EG-domstolens senaste utslag om Internethandel med alkohol konsekvenser för den förda socialpolitiken i vårt land.

En bred folklig debatt behövs i vårt land kring det nya fördragsförslaget från 2007 och dess praktiska konsekvenser. Sveriges EU-kommissionär Margot Wallström har vid flera tillfällen pekat på behovet av ett ökat engagemang och debatt. Efter det att väljarna i Holland och Frankrike avvisade den föreslagna EU-konstitutionen 2005 lanserade hon till och med en plan D för att få i gång en bred EU-debatt. D som i "Dialog, Debatt och Demokrati". Wallström förklarade att EU måste tänka efter och lyssna på folket. Hon tänkte sig "ett pärlband av mötesplatser", där människor av alla slag kunde träffas för information och debatt.

Luxemburgs kristdemokratiska premiärminister Jean-Claude Juncker, som bejakar fördraget, tillhör de EU-entusiaster som trots sin positiva hållning kritiserat midsommarnattens överenskommelse. I en intervju i den belgiska tidningen *Le Soir* kommenterade den luxemburgiske ledaren toppmötet: "Huvudbekymret för somliga av mina kolleger runt bordet var att komma överens om ett fördrag som kunde antas utan folkomröstning. Jag är förvånad över att man är rädd för sin befolkning."

När Sverige förhandlade om medlemskap i början av 1990-talet blev resultatet att Sverige endast medgav ett undantag, om snuset. Snus må vara en del av den svenska traditionen och kulturen, men vid de kommande förhandlingarna kan det finnas skäl att verka för en juridisk reglering, i form av undantag, inom åtminstone ett område, euron.

I det nygamla grundlagsförslaget står det klart och tydligt att unionens valuta ska vara euron, något svenska folket tydligt avfört med 56 procent på nejsidan i folkomröstning i september 2003. Trots detta har inte någon svensk regering krävt ett juridiskt undantag för vårt land. Sverige är därmed i det ambivalenta läget att vara fördragsmässigt bundet att byta valuta samtidigt som samtliga regeringar sedan 2003 klartgjort att folkets ja till den svenska kronan och nej till unionens euro ska respekteras och efterlevas.

Fel! Okänt namn på

Från EU-kommissionens sida har dessutom den spanska kommissionären Almunia förklarat att man inte fäster någon större vikt vid det svenska resultatet av eurofolkomröstningen. I stället måste fördraget vaktas, även om det sker på bekostnad av nationella demokratiska principer. Såväl Storbritannien som Danmark har juridiskt klart reglerat relationerna med unionen avseende sina nationella valutor brittiska pundet och danska kronan i form av regelrätta undantag.

Med tanke på att ingen svensk regering, oavsett politisk färg, allt sedan folkomröstningen om euron 2003 krävt ett undantag för Sverige skulle en ny folkomröstning – om det föreslagna nya fördraget – bygga på att medborgarna tar ställning till grundlagsfrågan och inte är ute efter att straffa någon regering i och med att båda de politiska blocken haft samma hållning att ej juridiskt reglera frågan om den svenska nationella valutan och EU. En opinionsmätning som genomfördes i juni visade att 67 procent av de tillfrågade vill att frågan om EU- grundlagen ska avgöras i en folkomröstning. Efter valet blev ett ”smalare men vassare EU” inskrivet i regeringsförklaringen som hela Allians för Sveriges politik.

Ökad kunskap och delaktighet för landets alla myndiga om Sveriges och EU:s konstitutionella utveckling är mål att sträva mot. Jag finner det därför demokratiskt och moraliskt rätt att ge varje enskild medborgare denna beslutsrätt i form av inbjudan till en folkomröstning om det föreslagna nya EU-fördraget. Samarbetet i Europa är oerhört viktigt, men för att vara långsiktigt hållbart måste det enbart gälla de stora gemensamma och gränsöverskridande frågorna. Det måste också vara väl diskuterat och förankrat i den svenska folkopinionen. En folkomröstning om EU-fördraget kan skapa stärkt legitimitet åt Sveriges roll i det europeiska samarbetet.

Riksdagen bör därför ge regeringen till känna att vårt lands medborgare ges delaktighet i Europeiska unionens och Sveriges konstitutionella utveckling genom genomförandet av en folkomröstning om föreliggande förslag till nytt EU-fördrag. Riksdagen bör också ge regeringen till känna behovet av en juridisk reglering, i form av ett undantag, vad gäller att Sverige behåller sin nationella valuta, svenska kronan, och ej ansluter sig till euron. Detta har redan reglerats för Danmark och Storbritannien.

Stockholm den 3 oktober 2007

Lennart Sacrédeus (kd)